

Küçük Hikâye

NÂZİR BEYEFENDİ...

Fransızcadan Nakleden:

Leman Sadrettin

- Nâzır Beyefendi, telefonla, doktor Anjeli'nin vefatını haber verdiler.
- Bu doktor Anjeli de kim oluyor?

Meb'us, maarif-i umumiye ve sanayi-i nefise nâzırı olan Ferdinand Gabyol, yorgun bir tavırla kalem-i mahsus müdürü Berje'nin getirdiği kâğıtları imzalıyordu. Tekrar etti:

- Doktor Anjeli! Tanımıyorum.
- Nasıl olur... Pek iyi bilirsiniz. (Madinak)da doktor. Kanser aşısını keşfeden bir biçare... Müntehiplerinizi den biri..

Gabyol başını kaldırdı:

- Anjeli... Hayır bu isim bana bir şey hatırlatmıyor. Kanser aşısını mı keşfetmiş?
- Evet. Yalnız pek saf ve şahsını zerre kadar düşünmeyen bir insandı. Sefalet içinde öldü. Nâzır Beyefendi, sizin yerinizde olsam, kendi daire-i intihabiyenizde bulunduğu için resm-i tedfininde hazır bulunur ve bir nutuk söyledim.. Nutkun ne şekilde olacağını tabii bilirsiniz: "Beşeriyetin veli-i nimeti olan âlimlere hürmet lâzımdır.. Dünyanın en büyük âlimleri Fransa'da yetişmiştir. Cumhuriyet ilmin ve sanatın hâmisidir." Bu, intihabat nutkuna pek benzemeyecektir. Ve kâniim ki, iyi bir tesir bırakacaktır.

- Poh! Bu, oraya kadar gitme zahmetine katlanmağa değer mi zannediyorsun?

- Evet Nâzır Beyefendi zannederim... Bizim Anjeli'ye dair koca bir dosyamız var. Bu zavallı adam size birçok defalar yazmıştı. Yardım istemiş, mesâisi için tahsisat istemiş. Söz aramızda, bu ihtiyarcağız biraz dilenci tabiatlı imiş. Dosyaları görmek ister misiniz?

- Ah ne kadar gayr-i kabil-i tahammülsünüz!

Yarım saat sonra oda hizmetçisi bir yığın dosya getirdi. Cesareti kırılan nâzır hayretle bakıyordu.

- Vaktimi kaybettiriyorsunuz, Berje. Hiç şüphesiz içinde şayan-ı ehemmiyet bir şey yoktur.

- Yaprakları çeviriniz, Nâzır Beyefendi. Bana itimat ediniz, bir şey yapmak lâzımdır. Anjeli'nin resm-i tedfininde söz söylemez iseniz, halk bizi âlimleri teşvik ve teşci etmemekle itham eder. Böyle sözlere maruz kalmamız lâzımdır.

Ferdinand Gabyol derin derin içini çekti ve mütevekkilâne:

- Eh! Şuraya oturunuz azizim ve dosyayı tetkik ediniz, dedi. Fakat şu adamcağız ile ne için bu kadar alâkadar oduğumuzu çok merak ediyorum.
- Siz de bilirsiniz ki, şahsım itibarıyla bu mesele bana vız gelir. Fakat ne olursa olsun o kanser aşısını keşfetmiştir. Bundan bihaber vaziyette kalmamız doğru olamaz. Daire müdürü dosyaları tetkik ederken:
- Doktor Anjeli 1884'te size gönderdiği ilk mektubunda şöyle yazmıştı: Kanseri birçok senelerden beri tetkik ediyorum. Çaresini bulacağımı zannediyorum. Ben gayet kanaatkâr bir köy hekimiyim ve varidatım maateessüf pek azdır, lâzım gelen sarfiyatta bulunamıyorum. 1884'te tetkikata devam ediyorum; gayet iyi bir surette gidiyor. Fakat bir parça para lâzım. Bana derhal yardım etmenizi istiyorum.

Bilmem şuraya "bu hekim tamamen meçhuldür" kaydını kim yazmış? 1886'da iki mektup: Size bir defa daha şu mübrem ve müstacel müracaatı yapıyorum ve sizi temin ederim ki, eğer bana biraz para verilecek olursa, birkaç haftacivarında kanseri tedavi edeceğim. Şöyle not etmişler: Doktor Anjeli bundan evvel de nezaretten yardım istemişti, ve cevap verilmişti.

1888 [den] evvel başka mektup göndermiyor. Cesareti kırılan Anjeli baba iki sene bizi rahat bırakmış. 1888'de sefaletten bahsediyor:

- "Kanser hakkındaki tetkikatım beni müşterilerimi ihmal etmeğe sevk etti; ve itiraf ediyorum, borç yapmağa mecbur oldum. Kat'i bir netice elde etmek üzere iken tetkikata fasıla vermek icap etti. Eğer imdadıma yetişir iseniz, tamamıyla muvaffak olacağımdan eminim..." Ne dilenci yarabbi. Kenarda şu not: Bu doktor çok oluyor, nezaret ona sadaka veremez. Müşterilerini ihmal etmesin. Hayatını mükemmelen kazanabilir. Cevap vermeksizin dosyada hıfz.)

Ve 1891'de Anjeli baba yine bir uzun mektup yazmış:

- Rica ederim hepsini okumayınız. Süratle hülâsa ediniz. Berje süratle gelişigüzel cümleleri okumağa başladı.
- Birkaç para elde etmek için ailemin bana miras bırakmış olduğu küçük bir arsayı sattım, elime geçen bu altıyüz frank kanser aşısı hakkındaki mesâime devama müsaade etti.
- Nâzır beyefendi, bugün parasızlıktan tetkikatım tekrar yarıda kalmıştır. Benim hakkımda malûmat alınız. Benden isteyeceğiniz bütün izahatı, bütün teminatı vermeğe hazırım. 1893'te: Size birçok defalar yazdım, Nâzır beyefendi. Bu sefer size yaptığım, ümitsiz bir müracaattır. 1894'te: Kendim için sizden bir şey istemiyorum. Fakat yardımınız sayesinde şifayab edeceğim binlerce bedbahtı kurtarmanızı istirham ediyorum. 1895'te: Beşeriyet, insanıyet namına...

Bu esnada pek büyük bir sabırsızlık göstermeğe başlayan nâzır, şiddetle kalem-i mahsus müdürünün sözünü kesti:

- Ah hayır Berje: artık beni rahat bırak. Bu ihtiyar traşçıdan bahsedildiğini istemem yetişir! Artık bıktım. Bu dosyayı götür ve bir daha görmeyeyim. İşlerle meşgul olalım. Boş bir iş için bana beyhude yere bir çeyrek kaybettirdiniz.

Filhakika o dakikadan itibaren doktor Anjeli'den bahs etmediler. Fakat ertesi gün gazetelere göz gezdirirken büyük hayretle içinde şu satırları okudu:

"Büyük bir âlimin ufulü, kanserin tedavisini bulduğundan dolayı ilmin kendisine minnettar olduğu doktor Anjeli'nin vefatı ilim için gayr-i kabil-i telâfi bir ziyâ..." Anjeli'nin hakiki kıymetini anlamak için derhal Tıp Akademisi'nden (Pastodr)a telefon etti. Şu cevabı aldı:

- Evet, şüphesiz, Anjel büyük bir âlimdir. Artık onun metodunu kullanmağa başladık. Ve bu sayede kanserlileri şifayab ediyoruz. Doktor Anjeli yalnız yaşayan pek mütevazi ve fakir bir ilim adamı idi. Kimseye ehemmiyet vermedi. Kendi mesâisiyle kimse alâkadar olmadı. Kırk sene çalıştı. Keşfi yirmi sene evvel yapmıştı. Fakat bizde ancak geçen seneden beri tatbik ediliyor. Anjeli memleketin ve bütün dünyanın hürmetine lâyıktır. Fakat biz onu sefalet içinde öldürdük!

Gabyol:

- Müsterih olunuz, diye bağırdı. Göreceksiniz, bunu nasıl tamir edeceğim.

Berje'yi çağırdı ve büyük âlimin cenaze merasimi için mükemmel bir nutuk hazırlamasını rica etti. Kalem-i mahsus müdürü:

- Biz de, dedi, doktor Anjeli'ye Akademi mükâfatı vermek üzere idik. Binaenaleyh onun kıymetini ve büyüklüğünü takdir etmedik denemez.

Ertesi günü (Madinak)ın küçük köy mezarlığında ölülerin istirahatını himaye eden büyük ağaçların altında, Peder ve dostlarından, köy ve civarı sekemesinden, mektep talebelerinden, davet edilen memurından, cemiyetler murahhaslarından müteşekkil kalabalık bir halk huzurunda pek meyas görünen maarif nâzırı Anjeli'nin matemli methiyesi ni okudu:

- Efendiler, hanımlar. Hiçbir dakika âlimlere karşı mukaddes hürmet vazifesini unutmayan, onlara manen ve maddeten yardımdan geri kalmayan ve hergün beşeriyetin ıztıraplarını hafifleten keşifleri yapabilmeleri için onlara rahat ve emin bir hayat temin eden Cumhuriyet Hükümeti namına hürmet ve tazimle meşhur doktor Anjeli'yi selâmlarım...

AYDINLIK

Hanri Barbüs'ten

Fakat hükümdarlar yalnız sarayların alâyişi içinde, cicili bicili elbiseler giyinen padişahlar değildir. Hiç şüphesiz, bir kral veya sultanın hâkimiyeti altında bulunan akvam, diğerinden daha keyfi muamelelere ve daha ziyade hakarete maruzdur. Fakat öyle memleketler vardır ki, hiçbir fert kalkıp da "benim ahalim, benim ordum" demek hakkına malik olmadığı halde, oralarda hükümdarlık an'anesinin daha sâkin bir kuvvetle idame edildiği görülür. Diğer bazıları da vardır ki, oralarda pek büyük halkçı rical simalarına tesadüf olunur. Fakat heyet-i mecmuasıyla herşey baştan aşağı tebdil edilmedikçe, bu adamlar bozuk düzen içinde mümkün olandan fazlasını yapamayacaklar ve geç veya erken güzel azimlerinin tecrit ve ihmal edildiğini göreceklendir.

Terakümün müthiş müstaceliyeti karşısında dünyanın eski idaresini teşkil eden avamelin takdir-i kıymetinden sana ne fayda. Bütün iş başında olanlar birbirlerini senin zannettiğinden daha pek kuvvetli bir tarzda tutarlar ve yekdiğerleriyle mücadele ettikleri zaman bile aralarında öyle silinmez müşabehetler vardır ki, sen asıl o birbirine benzeyen cihetleri artık istemiyorsun. Zinciri kır. İmtiyazları lâğv et, nihayet azmini izhar et de müsavat olsun!

Bir insan bir diğerine muadildir. Bunun mânâsı, hiçbir insan şahsında, kendisini kanun fevkine vaz' eden bir imtiyaz taşımaz demektir. Burada umumî bir nokta-i nazardan bir müsavat mevzuubahstir. Bu müsavat sâyin, istidadın veya faziletin icabı olan farkların meşruiyetini haleldar etmez. Bir seviyeye irca yalnız hemşeri hukukuna matuftur, insanın teknil şahsına değil. Sen yeniden halk edemezsin; ancak tanzim edersin. Bazılarının istinat etmek iddiasında buldukları ferdî hususiyet nisbî ve mütegayyirdir ve kimse ona hâkim olamaz. O kendi kendine inkişaf bulur ve kıymet peyda eder.

Yoksul işçi, diğer bir insandan daha asildir. Fakat daha mukaddes değildir. Hakikatte teknil işçiler ve teknil namuslu insanlar birbirine muadildirler. Fakat bu

yüzden fakirlerin, istismar edilenlerin adedi bir buçuk milyondur. Yekûnu onlar doldurduğu için hak onlarıdır.

Ahlâk kanunu umumî menfaatin mecburi olarak icray-ı amel etmesidir. Daima ferdî menfaatlerin birbirini tehdit etmesi, bunun zaruri bir icabıdır. Bu, bir kişinin zümreler lehine, zümrelerin de umumun lehine fedakârlığı demektir. Cumhuriyet fikri bu ahlâkın cemiyete tatbikidir.

Kadınlar, içtimâî nokta-i nazardan bilâ-kaydüşart erkeklere müsavidir. Muhitlerini nurlandıran ve çocuk doğuran mahlûklar, münhasıran vücutlarının sıcaklığını bahşetmek için dünyaya gelmemişlerdir. Âdilane olan, iş yekûnunun onların elleriyle taksim olması, izalesi ve âhenk ihraz etmesidir. Talih-i beşerin, aynı zamanda kadınların da kuvvetine dayanması muvafıktır. Parlak zevahire karşı insiyakî aşklarından doğması muhtemel olan tehlike ve herşeye kendi hayatlarının rengini vermekteki temayülleri ne olursa olsun kadınların adem-i kabiliyetleri masalı, senin parmaklarınla [bir kelime okunamıyor] edeceğin bu buluttan ibarettir — onların da iş başına geçmeleri ahval-i tabiiyedendir ve kadının içtimâî ve siyasî zincirlerinin kırılacağı bihakkın hürriyet-i beşeriyenin iki misli artacağı günü kalbimiz ümit ile dolu olarak beklemekte, hadisat cereyanının tabiî bir neticesini beklemektedir.

Ey cihan halkı! Büyük hissiyatının en ücra köşelerine kadar müsavatı tesis et. Cumhuriyetlerin cumhuriyetini kur. Yani öyle müşterek bir idare vücuda getir ki, teneffüs ettiğin bütün sath-ı arz üzerinde, herkesin gözü önünde umur-u hariciye tanzim edilsin; sâyin, istihsalin ve ticaretin iştirakî kanunları tatbik olunsun. Bu yüksek içtimâî teşkilâtların milletlere, dünya milliyet ittihatlarına nazaran parçalanması, sınıfî, ve keyfî ve muzırdır. Millî menfaatler arasında mevcut olduğu iddia edilen parçalanmağa gelmez bağlantı, yakından bakılınca erir gider. İzi bile görülmez. Meydanda ancak ve ancak ferdî menfaatler ve bir umumî menfaat vardır. Ben denildiği zaman, bu ben demektir; biz denilince ise, bu insanlar demektir. Yeryüzünü yalnız bir tek Cumhuriyet örtmedikçe, bütün millî kurtuluşlar, ancak başlangıçlar ve umumî kurtuluşun merhaleleri mahiyetinde olacaklardır!

Böylece sen, vatani silâhlarından tecrit ve vatan fikrini pek cüz'î olan kıyâet-i içtimâîyesine irca edeceksin. Bundan beteri olan askerî hudutları ve iktisadî ve ticarî maniaları da hazf edeceksin. Himaye usulü işin inkişafında cebir ve şiddetin müdahalesini icap ettirir. Ve sen efrat beyninde cinayet, sirkat ve gayr-i meşru rekabet tabir olunan ef'alın memleketler arasında vukuunu mâzur gösteren bu vesileleri izale edeceksin. Husumetler sebeplerini izale etmek sayesinde, doğrudan doğruya itti-haz edebileceğin murakabe ve asayiş tedbirlerinden daha emin bir tarzda, onları ortadan kaldıracaksın. Ve bilhassa şahsen kendin bunu iş edineceğin için ve hissî düşüncelerden bâkir olan kendi berrak şuurunla, beyin kuvvetinle işe savaşıcağın için onları mağlûp etmeğe muvaffak olacaksın. Zira kendi kendine karşı muharebe edecek değilsin.

İlâhlardan, mabetlerden ürkemeyeceksin. Kendisine tapanları boğan putu, devâsâ aklın tahrip edecektir. Son defa olarak bayrakları selâmlayacaksın. Ecdadın tıflâne hislerini okşayan bayatlamış heyecanlara, kemâl-i sükun ile kat'î bir elveda çekeceksin. Bir vaktin müthiş âfetleri arasında tahassürle yad edilebilecek saatler de olmuştur.

Lakin hakikat daha büyüktür ve deniz üzerinde hudut olmadığı gibi kara üzerinde hudut da yoktur!

Her vatan artık bir kan püsküren kurt olmayıp, bir manevî kuvvet olacaktır. Ve kan püsküren kurtlar birbiriyle çarpıştığı halde, manevî kuvvetler muazzam bir âhenk teşkil ederler.

Cihanşümûl Cumhuriyet, herkesin yaşamak için müsavi hukukunun gayr-i kabil-i içti-
nap bir neticesidir.)

(Mebde olarak müsavattan hareket edilince, doğruca halk beynelmileline varılır. Eğer buna varılmazsa doğru bir silsile-i efkâr takip edilmemiş demektir. Makûs nokta-i nazardan: Allahtan, papaların, kralların ve asilzadeganın mukaddes haklarından, an'ane ve ulûemre riayet fikirlerinden hareket edenler, ifsatevî yollardan, fakat mantık hatası irtikâp etmeksizin taban tabana zıt neticelere dayanırlar. Karşı karşıya ancak iki akide mevcut olduğuna inanmaktan fariğ olmamalıdır. Herşey aklın tâbiyetindedir. Kolu kanadı kırılmış, gözleri yaralanmış olan beşeriyet bu ulvî akla, bulutlar içinde bir makam-ı ulûhiyet verdi.

Uluların hukukunu -ne şekilde olursa olsun- şevket ve ikbalin irsen intikalini ilga edeceksin. Miras her derecesinde gayr-i âdilanedir. An'ane onun üzerine istinat eder. Sây bir büyük medenî vazifedir ve kadın ve erkek herkes bilâistisna şeref ve haysiyetini kaybetmek istemezse ona iştirak etmeğe mecburdur. Bu umumi iştirak, sây mecburiyetini ifası mucib-i hürmet bir dereceye irca edecek ve bir kısım insanların mukadderatını belîğ etmesine mani olacaktı.

Devletlerin kabil-i itiraz sebeplerle müdafaası imkânı olmayan müstemlekeler üzerindeki hakk-ı mülkiyetini red edeceksin ve bu müsterek esaretin ilgasını tanzim edeceksin.

Her yerden, mukaddes mektebin fena hocalarını kat'iyen tard et. Talim ve terbiye mitemadiyen medeniyeti yeniden vücuda getirir. Çocuk ruhu umumun himayesi haricinde bırakılmayacak derecede kıymetlidir. Her gençlikle beraber dünyaya gelen cehaleti, akıllarına gelen muameleye tâbi tutmakta aile reisleri serbest değildirler. Serbestîye muhalif olan bu serbestî onlara verilmemiştir. Bir çocuk maddî ve manevî mevcudiyetiyle ebeveyninin değildir. Çocuk bir şahıstır ve harpte ölen oğullarından bahs ederken, müstebidane eski Roma zamanından kalma bir an'ane ile, oğlumu verdim diyen pederlerin savurdukları küfrü iştirmekle kulaklarımız cerihadar olur. Bir insan verilmez. Ve her zekâ evvel emirde akla aittir.

Artık bazı kimselere ve bazı mevhumata tapınmayı öğreten mekteplerden bir tanesi mevcudiyetini muhafaza etmemeli. Hiçbir yerde artık milletlerin mazisinde en şayan-ı nefret, ve en muhill-i şeref olan menkıbeleri ariyet bir şeref ve itibar kisvesi altında tasvir eden mektep kitapları bulunmamalı. Tarih-i umuminin münhasıran, bin altı seneden beri ikiyüz milyar insanın sergüzeştinden tereküp eden bu hercümercin anahatları, zirveleri, aydınlıkları kâfi.

Dinlerin alenî nümayişlerini heryerde ifa edeceksin. Rahiplerin mürekkep rengindeki uniformalarını sileceksin. Her mütemeddin dinini kendisine saklamalı ve rahipler duvarlar arasında kalmalıdır. Hataya karşı tesamüh daha vahim bir hatadır. Kilisenin insanlara yaptığı fenalık hakkında hiçbir kelime hiçbir âdeme (?) kat'iyen bir fikir

vermeyecektir. Kilise bizzat kendisi halkı ezmediği ve karanlıkları cebren idame etmediği zaman bile, nüfuzunu mütegalibe lehinde istimal etti ve onların vesilelerini takdis etti. El'an bugün de, her yerde yoksulların hâkimiyetini arzu etmeyenler^{sıkı} bir tarzda bağlıdır. Nasıl ki, müfrit vatanperverler muharebeleri harekete getirmek için aile ocağının tatlı sükûtundan dem vururlarsa, kilise de Incil'in şii-rini ileri sürer. Halbuki o da diğer mümtaz sınıf partileri gibi bir parti olmuştur. Ve her bir haç çıkarması, Hazreti İsa'ya bir sille demektir.

İcraat

Son zamanlarda Polis Müdüriyeti tramvay kazalarının önünü almak için bazı icraat-ta bulunmuş ve bu icraatın (?) ilk semeresi olarak dünkü gün yetmiş iki kişiyi tevkif ve muhtelif polis merkezlerine sevk etmiştir. Bu zavallılar yirmi dört saat mevkuf kalmışlardır. İsterdik ki, işlerine biran evvel gitmek için tramvay basamaklarına asılmaktan başka bir kabahatları olmayan bu kadar iş adamının tevkifinden ziyade, ait olduğu makam tarafından tramvay şirketine, arabalarının kâfi olmadığı ihtar edil-sin.

Gayesi kazanç olan her şirket gibi tramvay kumpanyası da son zamanlarda ikinci mevkileri azaltmakta ve ancak boyasıyla ikinci mevkiden tefrik edilebilen birinci arabaları tezyit etmektedir. Biz Polis Müdüriyetinden kumpanyaların bu suretle halkı ezmesine mâni olacağını ümit ederiz.

Filistin'de İsyân

Filistin muhabirimizden aldığımız mektupta ezcümle deniliyor ki:

1. Araplarla Yahudiler arasındaki mücadelât fazlalaşmakta, işsizlik ve açlık dolayısı ile halkta isyan temayülâtı belirlemekte, İngilizlerin teşvikiyle Yahudilerden milis kuvveti tedarikine teşebbüs olunmaktadır.
2. Alman Yahudileri ve Rusya'dan gelen Yahudiler [den] proleter kısmı işsizlik dola-yısı ile mağazalara hücum etmiş, İngilizler ise bunu Komünizm mahiyetinde görerek ağır cezalarla tecziye edeceğini mahalli hükûmetine bir emirname ile bildirmiştir.
3. Hayfa'da Rus Yahudilerinden onikişi Seyid Ahmet namında bir tüccarın, etrafı taras-sut ederek mağazası derununa girmişler ve ellerindeki pamuklarla müstahdemin ağızla-rını tıkamak suretiyle mağazanın kasa mevcudunu ve zîkiymet ipek eşyayı kaldırmışlar ve izlerini kaybetmişlerdir.
4. Suriye ve Filistin halkı işsizlikten şikâyet etmektedirler.

Türk Ocağı'nda Konferans

Dün öğleden sonra Türk Ocağı Konferans Salonunda Köprülüzade Fuat Bey Paris hatı-ralarına ait bir konferans vermiştir. Fuat Bey bu konferansında Paris'teki Tarih Ede-biyat Kongresi'nin suret-i küşadını uzun uzadıya anlattıktan sonra Türk gençliğine terettüp eden vazifeden bahsetmiş ve demiştir ki:

- Eğer Türk gençliği de her sahada olduğu gibi ilim sahasında da terakki edecek olur-sa(k), her millet gibi terakki yolunda ilerleyeceğiz.

Ecnebi Mekteplerinde Türk Muallimleri

Şehrimizdeki gayr-i Müslim ve ecnebi mekteplerine tayin edilen Türk muallimleri

843
el'an vazifelerine başlayamamışlardır. Bu işle iştigal eden komisyon vazifesini ikmal ettikten sonra, Ankara'dan gelen bazı evamir bu tayinleri sekteâ etmiştir. Beş altı aydan beri bu işle uğraşıldığı halde el'an çıkarılamamıştır. Rumlar ve diğer gayr-i Müslimler bu fırsattan istifade etmektedirler. Tayin edilen muallimlerin listesini Vali bey tetkik etmektedir. Liste Pazar günü tasdik edilecektir.

Odun ve Kömür İçin

Şehremaneti bu kış ahaliye odun ve kömür için muavenette bulunacaktır. Emanet bunu ancak gelen sene temin edecektir. Şehremanetinde yeni teşkil olunacak İktisat banka ve müdiriyeti tahsisatına odun ve kömür için (400) bin lira vaz' olunmuştur.

İngiltere İntihabı

Paris (A.A.) İntihabatta şimdîye kadar Muhafazakârlardan 107, Amele partisinden 73, Liberallerden 58 meb'us intihap olunmuştur.

Muahedenin Tasdiki

Varşova 6 - Âyân Meclisi Türk muahedelerini tasdik etti. Meclisde bu vesile ile Türkiye hakkında alkışlarla müzaheret-i dostanede bulunmuştur.

Yeni Patrik

Yeni patrik intihap edilen Kadıköy metropoliti Grigoryos'un hükümet tarafından tanınması muhtemel görülmektedir.

Suriç Yoldaşın Hareketi

Rus sefiri Suriç Yoldaş İstanbul tarihiyle Moskova'ya gitmek üzere dün sabah Ankara'dan müfarekât etmiştir. Müşarileyh istasyonda Hariciye memurları ve muhtelif zevat tarafından karşılanmıştır.

AYDINLIK MECMUASI

Türkiye'nin yegâne ilmî Sosyalist mecmuasıdır

Teşrinisâni nüshası Rusya inkılâbına ait makaleler ve tetkiklerle bu hafta intişar etmiştir. Nüshası 10 kuruştur.

Münderecat

Rusya İnkılâbı ve saikleri
Sovyetler Kongresinin 7 Teşrinisâni celsesi
Geç Kaldın (şiiir)
Kızıl inkılâbı yaşatanlar
Değirmen (şiiir)
Yeni Köy ihtiyacı
Rusya'nın Yeni İktisadî Siyaseti
Lenin
İnkılâp Kadınları
Yaşamak Arzusu
Gençlik ve İqtimâî İnkılâp
Sovyet Rusyasında Kadının Mevkii

Şehir Bütçesi

İstanbul'un (1340) senesi varidat ve masarifatının (4.212.000) lira olarak tesbit olduğunu yazmıştık. Şehremaneti Encümeni tarafından ihzar olunan bu bütçe elyevn tab' olunmaktadır.

Tab'ı ikmal olunduktan sonra, müzakere ve kabul edilmek üzere cemiyet-i umumiye-i belediyeye sevk olunacaktır. Bu bütçenin pek az tadilâtle ve mümkün mertebe süratle kabul edileceği tahmin olunmaktadır.

Aydınlık Külliyyatı

Aydınlık muharrirleri bu nam altında ayrıca ilmî kitaplar neşrediyorlar. Bu kıymetli eserleri içtimâî inkılâp mesailini takip edenler okumaktan müstağni olamazlar. Şimdiye kadar dokuz külliyyat intişar etmiştir. Fiyatları 5-10 kuruştur.

Bahçekapısında

Ertuğrul Ticarethanesinde

Büyük tenzilâtlı eşya sergisi

Sergimizden her beşyüz kuruşluk mal alana mağazamız tarafından bir hediye takdim edilmektedir.

Sosyalizm Nizam-ı İçtimâisi

Aydınlık mülliyyatının onuncu numarasını teşkil eden bu eser tab' edilmek üzeredir.

Amedi Matbaası

Müdür-i mesul: Cevat Katkir

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMALARI VAKFI